

СИЛАБУС

Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки Рік навчання 2020/2021

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна/заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент Управління фінансово-економічною безпекою Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 1,2
		Семестр 2, 3-ій
ІНДЗ: немає		Лекції 22 год./12 годин
		Практичні (семінарські) 20 год./10 годин
		Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 70 год./84 годин
	Консультації 8 год./14 годин	
	Форма контролю: залік, екзамен	

II. Інформація про викладача

Сак Тетяна Василівна, к.е.н., доцент кафедри підприємництва і маркетингу,
моб. 0501994909, Sak.Tatiana@eenu.edu.ua, G412
Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Дисципліна «Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін і спрямована на засвоєння магістрантами знань з розробки та управління системами фінансово-економічної безпеки підприємств, прикладних аспектів забезпечення безпеки банківських установ України, організації та управління захистом майна та особистої безпеки керівників підприємства, організації захисту підприємства від протиправних поглинань. Вивчення дисципліни передбачає засвоєння питань: сучасні загрози фінансово-економічній безпеці підприємств; організація комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства; формування та реалізація стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства як складової його загальної стратегії розвитку; сучасні загрози банківської діяльності та організаційно-правові основи утворення комплексної системи безпеки в банківських установах України; організаційно-правові основи і механізми управління майновою безпекою на підприємстві; особливості формування та забезпечення системи особистої безпеки керівника підприємства; джерела виникнення рейдерства і протиправних поглинань та основні напрями забезпечення безпеки підприємств при виникненні корпоративних конфліктів.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою навчальної дисципліни «Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки» є формування у майбутніх управлінців з фінансово-економічної безпеки фундаментальних знань і професійних навичок з організації систем безпеки на підприємствах та банківських установах України.

3. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетенції.

Здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів (ЗК-2)

Здатність до застосування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії магістра з управління фінансово-економічною безпекою (ЗК-3)

Фахові компетенції

Здатність аналізувати результати діяльності організації, оцінювати вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації (ФК-2)

Уміння діагностувати, оцінювати загрози навколишнього середовища економічних суб'єктів (ФК-4)

Здатність вивчати процеси та технології організаційного проектування й управління безпекою організацією (ФК-5)

Здатність застосовувати інструментарій фінансово-економічного аналізу, моніторингу та контролю у сфері управління фінансово-економічною безпекою (ФК-6)

Здатність обґрунтовувати стратегію забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства (ФК-9)

Здатність до практичного застосування методологічного апарату та застосування навичок організації системи безпеки (ФК-10)

Уміння застосовувати технології забезпечення фінансово-економічної безпеки (ФК-11)

Програмні результати навчання

Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності функціонування та розвитку системи фінансово-економічної безпеки організації (ПРН-6)

Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень в сфері безпеки (ПРН-7)

Діагностувати рівень фінансово-економічної безпеки та на основі діагностики розробляти сучасні технології забезпечення фінансово-економічної безпеки (ПРН-9)

Сприяти моніторингу та контролю у сфері управління фінансово-економічною безпекою (ПРН-10)

Розробляти та удосконалювати корпоративну безпеку підприємства, проектувати та розвивати її елементи (ПРН-13)

Здійснювати загальний контроль за діяльністю структурних підрозділів щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки та проводити корпоративну розвідку в фінансово-економічній сфері (ПРН-14)

Уміння оцінювати економічний ефект діяльності комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства (ПРН-23)

Уміння оцінювати ефективність організації захисту майна підприємства (ПРН-24)

Уміння використовувати сучасні методи отримання інформації щодо підготовки протиправному поглинанню або рейдерському захопленню (ПРН-25)

4. Структура навчальної дисципліни.

Схема курсу денної/заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього годин денна/заочна ¹	Методи та технології викладання (навчання)	Форма контролю. Бал оцінювання
Змістовий модуль 1. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства			
Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки підприємства	2/2	лекція-диспут, імітаційні вправи, симуляційні програми / Moodle, Google Classroom, Office 365 ² .	усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 6 балів

Назви змістових модулів і тем	Усього годин денна/ заочна ¹	Методи та технології викладання (навчання)	Форма контролю. Бал оцінювання
Тема 2. Негативні чинники та система показників економічної безпеки підприємства	4/2	бізнес тренінг, метод кейсів, імітаційні вправи / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання, розв'язування задач, Максимальна оцінка 8 балів
Тема 3. Організація управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства	4/2	бізнес тренінг, ділові ігри / Moodle, Clickers, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання, розв'язування задач. Максимальна оцінка 8 балів
Разом за модулем 1	10/6	Модульна контрольна робота / Moodle, Google Classroom, Office 365.	визначення термінів, розв'язування тестів, практичних завдань. Максимальна оцінка 30 балів
Змістовий модуль 2. Організація і управління майновою та особистою безпекою підприємця			
Тема 4. Зміст майнової та особистої безпеки підприємця, характеристика загроз	4/1	лекція-диспут, імітаційні вправи, симуляційні програми / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання, розв'язування задач. Максимальна оцінка 6 балів
Тема 5. Організаційно-правове забезпечення майнової та особистої безпеки службами безпеки підприємств	2/1	лекція-диспут, ділові ігри, метод кейсів / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання, розв'язування задач. Максимальна оцінка 6 балів
Тема 6. Організація та управління захистом майна підприємства	2/2	лекція-диспут, імітаційні вправи, симуляційні програми / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 6 балів
Разом за модулем 2	8/4	Модульна контрольна робота / Moodle, Google Classroom, Office 365.	визначення термінів, розв'язування тестів, практичних завдань. Максимальна оцінка 30 балів
Разом за 2 семестр	18/10		Залік. Максимальна оцінка 100 балів.
Змістовий модуль 3. Організація та управління фінансово-економічною безпекою банків, фінансових та банківських установ			
Тема 7. Теоретичні основи забезпечення фінансово-економічної безпеки банків, фінансових та банківських установ	4/2	бізнес тренінг, імітаційні вправи, симуляційні програми / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 6 балів

Назви змістових модулів і тем	Усього годин денна/ заочна ¹	Методи та технології викладання (навчання)	Форма контролю. Бал оцінювання
Тема 8. Основні інструменти забезпечення фінансово-економічної безпеки банків, фінансових та банківських установ	4/2	бізнес тренінг, ділові ігри, метод кейсів / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 8 балів
Тема 9. Фінансова діагностика в комплексі фінансово-економічної безпеки банків, фінансових та банківських установ	4/2	бізнес тренінг, ділові ігри, метод кейсів / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 8 балів.
Разом за модулем 3	12/6	Модульна контрольна робота / Moodle, Google Classroom, Office 365.	визначення термінів, розв'язування тестів, практичних завдань. Максимальна оцінка 30 балів
Змістовий модуль 4. Корпоративні конфлікти та методи їх подолання			
Тема 10. Історія та джерела виникнення корпоративних конфліктів. Особливості прояву рейдерства в Україні	4/2	лекція-диспут, імітаційні вправи, симуляційні програми / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 6 балів
Тема 11. Організація системи захисту підприємства від рейдерських захоплень або протиправних поглинань	4/2	лекція-диспут, імітаційні вправи, симуляційні програми / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 6 балів
Тема 12. Основні завдання та методи діяльності служби безпеки підприємства по недопущенню виникнення корпоративних конфліктів	4/2	лекція-диспут, імітаційні вправи, симуляційні програми / Moodle, Google Classroom, Office 365.	усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 6 балів
Разом за модулем 4	12/6	Модульна контрольна робота / Moodle, Google Classroom, Office 365.	визначення термінів, розв'язування тестів, ситуаційних та практичних завдань. Максимальна оцінка 30 балів
Разом за 3 семестр	24/12		Екзамен. Максимальна оцінка 100 балів.
Усього курс	42/22		

Примітки: ¹ Всього годин лекцій і практичних занять. ² / Moodle, Clickers, Google Classroom, Office 365 – може застосовуватися одна з форм навчання або симбіоз у формі он-лайн лекцій для студентів з індивідуальним планом навчання або заочної форми навчання, а також в умовах карантинних обмежень.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Основні причини невдалої реалізації стратегії економічної безпеки підприємства.
2. Механізм реалізації стратегії економічної безпеки: сутність та мета.
3. Моніторинг впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на процес реалізації стратегії економічної безпеки.
4. Методи нівелювання ризиків реалізації стратегії економічної безпеки підприємства.
5. Акціонерні товариства як об'єкт системи економічної безпеки держави.
6. Нормативно-правові засади забезпечення економічної безпеки акціонерних товариств.
7. Корпоративні економічні інтереси та права в системі забезпечення економічної безпеки акціонерних товариств.
8. Основні форми загроз економічній безпеці акціонерних товариств.
9. Діагностика загроз економічній безпеці акціонерних товариств.
10. Роль держави у забезпеченні економічної безпеки акціонерних товариств.
11. Характерні ознаки акціонерного товариства та сутність системи його економічної безпеки.
12. Цілі, завдання та функції системи економічної безпеки акціонерних товариств.
13. Методи, сили, засоби та форми забезпечення економічної безпеки акціонерних товариств.
14. Суб'єкти, об'єкти, принципи забезпечення економічної безпеки акціонерних товариств.
15. Організація охоронної діяльності в державі.
16. Координаційна рада МВС України по взаємодії органів внутрішніх справ з охоронними підприємствами та службами безпеки суб'єктів господарювання, її завдання та цілі діяльності.
17. Правила гарантування безпеки об'єкта бізнесу.
18. Особливості організації охорони грошових коштів.
19. Особливості організації охорони комерційних вантажів.
20. Сутність та характеристика основних методів забезпечення майнової безпеки.
21. Методи оцінки ефективності організації захисту майна підприємства.
22. Методи оцінки ефективності забезпечення особистої безпеки підприємця.
23. Правове та організаційне забезпечення протидії тероризму на сучасному етапі.
24. Зміст суспільної профілактики проявів тероризму в Україні.
25. Адміністративно-правові заходи протидії тероризму.
26. Антитерористичний захист об'єктів підприємства.
27. Моральні ризики у діяльності банків, фінансових та банківських установ, що обумовлені внутрішніми факторами.
28. Моральні ризики у діяльності банків, фінансових та банківських установ, обумовлені зовнішніми факторами.
29. Визначення та сутність поглинань в країнах далекого зарубіжжя.
30. Протиправні поглинання в країнах далекого зарубіжжя.
31. Технології протиправних поглинань в країнах далекого зарубіжжя.
32. Аналіз стану судової системи України в протидії рейдерським захопленням на сучасному етапі розвитку держави.
33. Характеристика діяльності органів виконавчої влади України в протидії рейдерству.
34. Корпоративні шантажисти та методи їх діяльності.
35. Правові методи захисту підприємства від рейдерських нападів.
36. Особливості організації охорони та збереження майна підприємства під час рейдерських захоплень.
37. Третейський суд як метод вирішення корпоративних конфліктів.
38. Поглинання як форма розвитку великого бізнесу. Протиправне поглинання його зміст та сутність.
39. Органи державної влади, їх роль та можливість у вирішенні корпоративних конфліктів.
40. Зміст та сутність організації інформаційної діяльності по недопущенню виникнення передумов для корпоративних конфліктів на підприємстві.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені.

Студентам потрібно пройти безкоштовний курс академічної доброчесності в університеті <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

V. Підсумковий контроль

Залік в 2 семестрі відбувається у формі тестових завдань у Office 365 згідно розкладу. Тестові запитання складено відповідно до програми курсу. Містять 30 запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється в 2 бали. Максимальна оцінка 60 балів.

Екзамен в 3 семестрі відбувається у формі відповіді на питання білету, що містить 2 теоретичних питання, і практичне завдання. Кожне запитання оцінюється в 20 балів. Максимальна оцінка 60 балів.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Економічна безпека : підруч. для студентів ВНЗ. [О. Б. Жихор та ін.] ; за ред. Д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. І. Барановського ; Ун-т банк. справи Нац. банку України. Київ : УБС НБУ, 2015. 467 с.
2. Мойсеєнко І. П., Марченко О. М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : навч. посіб. Львів : ЛДУВС, 2011. 380 с.
3. Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навч. посіб. Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. 267 с.
4. Сак Т. В. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки : методичні вказівки до самостійної роботи. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2015. 44 с.
5. Сак Т. В. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки : курс лекцій. Ч. 1. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2015. 146 с.
6. Сак Т. В. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки : методичні вказівки до практичних робіт. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2016. 86 с.
7. Сак Т. В. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки : курс лекцій. Ч. 2. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2016. 140 с.
8. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів : навч. посіб. ДВНЗ "Укр. акад. банк. справи Нац. банку України", Каф. фінансів ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Фролова ; [уклад.: С. М. Фролов та ін.]. Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2015. 331 с.

Додаткова література

1. Живко З. Б. Економічна безпека підприємства: сутність, механізм забезпечення та управління: монографія. Львів :Ліга-Прес, 2012. 256 с.
2. Концептуальні основи соціоекологічної безпеки: колективна монографія / Л. М. Черчик, Н. В. Коленда, Н. М. Матвійчук та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. М. Черчик. Луцьк : Терен, 2018. 496 с.
3. Сак Т. В. Діагностування рівня економічної безпеки підприємства в умовах обмеженості інформації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 404–408. URL : <http://global-national.in.ua/archive/3-2015/85.pdf>
4. Сак Т. В. Оцінка безпечності функціонування бізнесу в Україні. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки* : журнал / уклад. Любов Григорівна Ліпич, Мирослава Богданівна Кулинич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. № 2(14). С. 34–41. (<https://echas.eenu.edu.ua/index.php/echas/article/view/317/268>)
5. Сак Т. В. Підходи до оцінювання рівня економічної безпеки підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 4(09). С. 114–117. URL : http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/9_2017/23.pdf
6. Сак Т. В., Ющишина Л. О. Механізм антикризового управління в умовах забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки* : журнал / уклад. Любов Григорівна Ліпич, Мирослава Богданівна Кулинич. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. № 2. С. 66–74 (<https://echas.eenu.edu.ua/index.php/echas/article/view/450/377>)

Інтернет-ресурси

1. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases/>
2. Офіс протидії рейдерству (на правах департаменту). URL: <https://minjust.gov.ua/m/ofis-protidii-reyderstvu-na-pravah-departamentu>
3. Офіційний сайт громадського об'єднання «Антирейдер». URL: <http://anti-raider.org/>
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
6. Офіційний сайт СБУ. URL: <https://ssu.gov.ua/>
7. . Бизнес-кейсы. URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232/lang,Rus/>

Викладач

Т.В. Сак

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і маркетингу
Протокол №2 від 09.09.2020 р.